

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/101/2022
Identifikačné číslo spisu:	1121206668
Dátum vydania rozhodnutia:	15.12.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1121206668.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne I.. X. B., bytom v J., J. X, proti žalovanému C.. C. B., bytom v J., O. X, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 22C/51/2021, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. decembra 2021, sp. zn. 6Co/130/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej v texte rozhodnutia len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) uznesením z 26. októbra 2021, č. k. 22C/51/2021-45, návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia - spočívajúceho v uložení povinnosti žalovanému odovzdať/vydať všetky doklady od osobného motorového vozidla zn. Mercedes s EČ: J. XXX L., kľúče, zmluvy a odovzdať toto osobné motorové vozidlo zapísané v technickom preukaze auta na držiteľa/poručiteľa I. B., nar. XX.X.XXXX, bytom J. X, J., manželke poručiteľa (žalobkyni) - zamietol (výrok I.). Žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

1.1. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že žalobkyňa v predmetnej veci neosvedčila a nepreukázala potrebu okamžitého zásahu zo strany súdu, pretože nijakým spôsobom nepreukázala a neosvedčila, že predmetné osobné motorové vozidlo skutočne patrí do BSM, najmä ak dedičské konanie vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 1D/262/2019 po poručiteľovi ešte nie je právoplatne skončené, a tým nie je zistené, aký majetok patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a poručiteľa. Nie je preto zrejmé, či sporné motorové vozidlo bolo v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobkyne a poručiteľa alebo vo výlučnom vlastníctve poručiteľa. Preto stav bezprostredne hroziacej ujmy nie je možné bez ďalšieho považovať za preukázaný len na základe tej skutočnosti, že žalovaný má zákaz užívať nehnuteľnosť zapísanú na LV č. XXXX ako aj to, že existuje obava z ďalšieho opakovaného premiestňovania motorového vozidla. Predmetné tvrdenia žalobkyne súd nemal za osvedčené, ani preukázané, a preto nevzhliadol dôvod na potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami sporu. Súd uviedol, že toho času hrozba ujmy z konania žalovaného vo vzťahu k žalobkyni

nielenže nie je bezprostredná, ale v čase rozhodovania súdu je navyše len hypotetická. Bez osvedčenia naliehavosti situácie nemožno prijať záver, že žalobkyňa hrozí vznik reálnej ujmy, ktorá je podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia, pretože žalobkyňa nijakým spôsobom neosvedčila, že predmetné osobné motorové vozidlo je súčasťou BSM. Súd zároveň poukázal na to, že v rámci neodkladných úkonov v dedičskom konaní je potrebné v zmysle § 179 Civilného mimosporového poriadku obrátiť sa priamo na notársky úrad, ktorý vo veci vyporiadania BSM koná. V neposlednom rade súd poukázal aj na skutočnosť, že žalovaný je rovnako dedičom po poručiťovi a pokiaľ toho času užíva sporné motorové vozidlo, hodnota tohto vozidla ako hnutelnej veci spadajúcej do dedičstva bude určená ku dňu smrti poručiťľa, a preto tvrdenie žalobkyne o prípadnom opotrebovaní vozidla je nedôvodné.

2. Krajský súd v Bratislave uznesením z 22. decembra 2021, sp. zn. 6Co/130/2021, na odvolanie žalobkyne uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že krajský súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa neosvedčila existenciu neodkladnej úpravy pomerov strán (§ 325 ods. 1 CSP). Konštatoval, že žalobkyňa predovšetkým v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neosvedčila, že tu reálne existuje obava z toho, že žalovaný predmetné vozidlo scudzí alebo s ním bude nakladať tak, že ho zničí a pod. Neosvedčila teda neodkladnú potrebu dočasnej úpravy pomerov strán. Samotná skutočnosť, že predmetné vozidlo užíva žalovaný, nemôže bez ďalšieho odôvodniť nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia. Doplnil, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobstojí aj z dôvodu, že s poukazom na doposiaľ neskončené dedičské konanie, žalobkyňa nemá právo výlučne sama užívať predmetné motorové vozidlo, ale rovnaké právo má do skončenia dedičského konania aj žalovaný a jeho sestra ako deti poručiťľa. Krajský súd argumentoval, že v období medzi smrťou poručiťľa a skončením dedičského konania, teda vydaním deklaratórneho rozhodnutia notára, ktoré veci z dedičstva nadobudne ten - ktorý z dedičov, majú všetci potencionálni dedičia právo užívať nielen veci patriace do dedičstva, ale aj tie veci, ktoré prípadne v konečnom rozhodnutí o dedičstve nebudú do dedičstva zahrnuté z dôvodu, že v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva pripadnú do výlučného vlastníctva manžela poručiťľa (do skončenia dedičského konania sa nevie, ako bude bezpodielové spoluvlastníctvo vyporiadané). Dedičia užívajú tieto veci spoločne a zároveň sú spoločne a nerozdielne oprávnení a povinní z právnych úkonov týkajúcich sa týchto vecí. Do skončenia dedičského konania totiž nie je isté, či toto vozidlo v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva pripadne do výlučného vlastníctva žalobkyne ako jej podiel na bezpodielovom spoluvlastníctve alebo či bude zahrnuté do dedičstva ako podiel poručiťľa na bezpodielovom spoluvlastníctve.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), prípustnosť ktorého vyvodzovala z „§ 420 písm. d) CSP, keďže postupom prvoinštančného i odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, odvolací súd sa odklonil od rozhodovacej praxe.“ Mala za to, že súdy nižšej inštancie jej nesprávnym procesným postupom v konaní znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Konštatovala, že „je nesporné, že v konaní došlo k vadám, kedy sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, konanie je postihnuté vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení vecí. Ide o nespravodlivý súdny proces.“ Navrhla zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na nové posúdenie a ďalšie konanie.

3.1. V dovolaní v prvom rade namietala, že odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými jej argumentmi a ani s prebiehajúcim konaním vedeným pod sp. zn. 1D/262/2019, ktoré dodnes nie je právoplatne skončené. Konkretizovala, že o jej rovnakom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vedenom pod sp. zn. 1D/262/2019 súd nerozhodol 15 mesiacov, čo je v hrubom rozpore s § 328 ods. 1 CSP a v tomto konaní súdy prehliadali, že súdy stále nerozhodli o neodkladnom opatrení v dedičskom konaní, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ďalej namietala, že súd nerešpektoval judikatúru (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/20/2011 a uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/1070/2015 z 17. decembra 2015), nevyhodnotil ani jeden z listinných dôkazov, ktoré priložila v kópii a ani neuviedol, prečo ich nevzal do úvahy. Doplnila, že nesprávne, resp. povrchné sa súdy

vysporiadali s právnym titulom nadobudnutia Mercedesu ev. č. J. XXX L., pričom mala za to, že auto priamo zo zákona patrí do BSM v zmysle § 143 OZ, keďže poručiť nemal žiadny výlučný majetok pri vstupe do manželstva. Ďalej dovolateľka namietala, že súd nerešpektoval jej zistenia o porušení rovnosti zbraní, na ktoré v odvolaní písomne poukázala a nevysporiadal sa s porušením dobrých mravov C. B., ktorý si prisvojil celý majetok patriaci do BSM.

4. Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolateľka v dovolaní namietala de facto vadu spočívajúcu v nedostatku odôvodnenia súdov nižšej inštancie keď uviedla, že súdy sa nevysporiadali so všetkými jej argumentami, odvolací súd nerešpektoval jej zistenia o porušení rovnosti zbraní, nevysporiadal sa s porušením dobrých mravov a ani s prebiehajúcim konaním vedeným pod sp. zn. 1D/262/2019, ktoré dodnes nie je právoplatne skončené, čím bolo porušené jej právo na spravodlivý proces.

11. Vo vzťahu k uplatnenej námietke, týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia spĺňa všetky zákonné kritériá v zmysle ustanovenia § 393 CSP. V reakcii na dovolacie argumenty dovolateľky dovolací súd zdôrazňuje, že za procesnú vadu konania (správne prípustnosť vyvedená z § 420 písm. f/ CSP) nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľky, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

12. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu/účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

13. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k prijatému rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za zjavne neodôvodnený. Odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých dovolací súd založil svoje rozhodnutie, pričom jeho postup bol v súlade s § 387 ods. 1 CSP. Súd prvej inštancie nevzhladol dôvod a účelnosť predmetného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia keďže mal za to, že žalobkyňa neosvedčila potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami sporu, či existenciu nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Argumentoval, že žalobkyňa nijakým spôsobom nepreukázala a neosvedčila, že predmetné osobné motorové vozidlo skutočne patrí do BSM, najmä ak dedičské konanie vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 1D/262/2019 po porúčiteľovi ešte nie je právoplatne skončené, a tým nie je zistené, aký majetok patrí do BSM, navyše žalovaný je tiež dedičom po porúčiteľovi. Konštatoval, že stav bezprostredne hroziacej ujmy nie je možné bez ďalšieho považovať za preukázaný len na základe tej skutočnosti, že žalovaný má zákaz užívať nehnuteľnosť zapísanú na LV č. XXXX, ako aj to, že existuje obava z ďalšieho opakovaného premiestňovania motorového vozidla. Doplnil, že hrozba ujmy z konania žalovaného vo vzťahu k žalobkyni nielenže nie je bezprostredná, ale v čase rozhodovania súdu je navyše len hypotetická. Súd nižšej inštancie sa teda dostatočne vysporiadali so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a s podstatnými námietkami dovolateľky.

14. Strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednáwanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (článok 6 CSP).

15. Rovnosť pred súdom je len výrazom rovnosti strán civilného sporového konania. Rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom je obsahom toho istého pojmu a znamená rovnaké postavenie oboch procesných strán pri aplikácii hmotných i procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči ktorémukkoľvek účastníkovi konania. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje civilný súd (m. m. PL. ÚS 43/95). O tom, ako v tom ktorom prípade prebiehalo civilné sporové konanie, usudzuje dovolací súd na podklade spisu (m. m. 3Cdo/289/2014, 3Cdo/321/2015, 3Cdo/888/2015, 3Cdo/156/2016). Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že sudy porušili zásadu rovnosti procesných strán.

16. Ani nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalobkyňa naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/14/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

17. Dovolací súd zdôrazňuje, že pred rozhodnutím súdu o neodkladnom opatrení nie je priestor pre vykonanie dokazovania v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, pričom zároveň nesmú existovať

vážnejšie pochybnosti o potrebe tejto úpravy, a preto rozsah dokazovania je zúžený vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia.

18. Ďalšie argumenty žalobkyne spočívajúce v nespokojnosti s postupom notárky v dedičskom konaní, dĺžkou jej rozhodovania považuje dovolací súd za irelevantné, nakoľko nie sú predmetom tohto konania.

19. Z vyššie uvedeného vyplýva, že zo strany súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je dôvodné, a preto ho zamietol podľa § 448 CSP.

20. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP) dovolací súd trovy dovolacieho konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.